

ניני

ת

י ש י ב ה י

של ועדת החוקה. חוק ומשפט

יום ד', ד' סיון תש"ט - 1.6.49

הישיבה נפתחה בשעה 08.50

- השתתפו:
- נ. ניר, יו"ר
  - גב' ב. אידלסון
  - ח. בן-אשר
  - מ. בן-עמי
  - ס. בגין
  - י. בר-יהודה
  - ד. בר-ניר
  - ד. בר-רביהאי
  - א. ג' רג' ורה
  - י. הררי
  - ז. ורחפטיג
  - ש. כ"ץ
  - י. לם
  - גב' ע. מימון (פישמן)
  - י. קוסוי
  - י. קליבנוב

בזכות דעה מיעוצה:

גב' ר. כהן

שר המשפטים פ. רוזנבליט
 מר וילקנפלד - משרד המשפטים
 מ. פיאמנטה - מתרגם לערבית.

חוק הארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום
(עבירות חנועה - דין חיילים), תש"ט - 1949

היו"ר נ. ניר

ועדת המשנה עברה שניה על התקנות והחליטה להאריך

שניה, אך הפעם גם להכניס שינויים.

בסעיף 1(א)(2) הוערה החליטה פה אחד להוציא את המלים:

"בהתאם לנוהג המקובל". בנוסח של סעיף 98 בחוקת השיפוט הדבר נשאר כפי

שהוא, אבל אנחנו החלטנו שאין זה מחייב אותנו לחזור על זה.

הסעיף יהיה: "עבירה לפי חקנה 98 של החוקה על ידי עשיית מעשה או השתמטות

מעשיית מעשה שלא בהתאם להוראה או לפקודה או לתקנה בענין החנועה בדרכים".

בסעיף 5: החלטנו שלא להכניס רטרואקטיביות בחוק זה.

היות ולמעשה אין זה כל כך חשוב כי החוק נחקבל ב-20/1, החלטנו להוציא

את הענין. הניסוח בידי משרד המשפטים.

מר וילקלפלד

הניסוח הוא: בית דין לעבירות חנועה יהיה מוסמך לשפוט על

חול לפא הברל דרגא על כל עבירת חנועה שנעברה בכל מקום שהוא, אם העבירה

נעברה אחרי הכנס תקנות אלה לתקפן."

נחזור שאלה אם הנוסח הזה לא יכול לערער את הבטח

המשפטי של פעולות ועסקי דין אשר נעשו ונחנו לפני שבא התיקון הזה. כדי

שלא יבואו ערעורים אנחנו נכתוב בחוק ההארכה עצמו: א) שאנחנו מאריכים את

התקנות האלה בנוסח המתוקן הניתן בחוספת. ב) התיקון של הנוסח לא יפגע

בשום פסק-דין או בשום פעולה שנעשתה לפני שנעשה התיקון.

רל.

ועדה החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
חוק הארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום
(עבירות הנועה - דין חיילים).

י. לם

לדעתי אין זה מספיק ויש להגיד בפקודת ההארכה שהתקנות

אינן חלות על עבירות שנעשו לפני ה-27/1, מבלי שזה יפגע בפסקי-דין שכבר נתנו. מה שמציע משרד המשפטים יכול להתפרש כאילו אם בן-אדם עבר עבירה בין ה-27/1 עד יום פרסום התקנות החדשות^{ת ו} לא ישא באתריות פלילית, כי התקנות מקבלות תוקף מחדש באותו יום אשר אנחנו מקבלים אותן, ואם אנחנו אומרים שזה לא רטרואקטיבי, זה יתפרש גם לגבי התקופה שלפני כן.

מר וינקלפלד

נדמה לי שהתנגדותו של החבר לם היא לגבי המלים: "אחרי הכנס תקנות אלה לתוקפן". השאלה היא אם המלים האלה מתיחסות ליום שהתקנות האלה הוחקנו או ליום אישור ההארכה. אם הן מתיחסות ליום שהתקנות הוחקנו, אז אין התנגדות להארכה. אך אני חושב שאנחנו מאריכים תקנות שעת-חירום, ולא מתקינים אותן. התקנה נכנסה לתוקפה ביום שהוחקנה. אפשר להגיד במקום "אחרי הכנס התקנות לתוקפן" - "אחרי התקנת תקנות אלה" או: "אחרי שהתקנות האלה הוחקנו".

נוסח משרד המשפטים - מ ת ק בל.

(את הניסוח הסופי משאירים בידי משרד המשפטים).

היו"ר נ. ניב

בסעיף 12(א) החלטנו להכניס סעיף-קטן נוסף אשר יחייב

את השופט להודיע לנאשם על זכויותיו לפי סעיף 12(א)(1).

רל.

ועד החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות תנועה - דין חיילים.

מר וינקלפלד

אני מציע שנוסח ההוראה הזאת יהיה בצורת תוספת
לסעיף-קטן (ב), סעיף-קטן (ב) יהיה (ג), וסעיף-קטן (ג) יהיה (ד).
סעיף-קטן (ב) יהיה: "ביח-הדין חייב מיד לאחר שיבקש ע"י ההודע
כאשר במקרה (א) להודיע לנאשם שהוא זכאי לדרוש שבעל ההודעה יופיע כער
בביח-הדין".

היו"ר נ. ניר

בסעיף 14(ב) הכנסנו סעיף-קטן נוסף, האומר גם כן,
שעל הנאשם לדעת על זכותו זאת.

מר וינקלפלד

ההצעה היא: "ביח הדין חייב מיד לאחר שיבקש ע"י
הודעה יבש כאלו במקרה (א) להודיע לנאשם על הזכות הנתונה לו לפי תקנה זאת."

מתליטים: לקבל את שני התיקונים. במקום המלה:
"זכאי", יהיה "רשאי".

היו"ר נ. ניר

בסוף סעיף 15 החלטנו להוסיף: "פרט לסמכות הנתונה
לו לפי תקנה 3 ופרט לסמכות הנתונה לו לפי סעיף... לבטל פס-דין
מחייב."

מר וינקלפלד

אני מציע שהנוסח יהיה: "ולסמכות לבטל לפי תקנה

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות הנרעה - דין חיילים
מר וילקלפלד

89 (ב) פסק-דין של חיוב שניתן ע"י ביח-דין של שושה."

י. הברי

לפי חוקת השיפוט, חש"ת, ראש המטה אפוא צריך לאשר את כל פסקי-הדין של ביח-הדין העליון וביח-הדין המיוחד. היו תקופות שבי"הד העליון הוציא כ-60 פסקי-דין לחודש, וכל חיק או פסק-דין היה כ-60-70 עמוד, לפעמים 105 ויותר. אני הייתי עסוק בזה יום יום, לפעמים עד הלילה. כיצד יכול ראש המטה לעשות זאת? יש לו שתי ברירות למעשה: או לתת למישהו אחר לעבור על זאת, ולתחום מבלי לקרוא, או לתחום מבלי שהוא יקרא וגם מבלי שמישהו אחר יעבור על זה. באופן פיזי אין לראש המטה אפשרות כזאת, וישנם אנשים אשר בעניני חוק ובענפי עבירות בקיאים יותר מראש המטה. לכן צריך לתת לאדם, אשר יש אמון מוחלט ביושרו ובמצפוננו, את הסמכות הזאת.

י. למ

לא החלטנו שראש המטה צריך לאשר כל פסק-דין - אנחנו יודעים שאין הוא יכול לעשות זאת. רצינו למנוע את האפשרות שמישהו יבטל פסק-דין אשר נתן ע"י שלושה שופטים - ודבר כזה לא כל יום מבטלים. לכן הצענו שהפרוצדורה תהיה, שבמקרה שאדם הממונה על החלק המשפטי במשרד המטה, ימצא שיש מקום לבטל פסק-דין, עליו להעביר את אותו התיק לראש המטה.

הינו"ר ג. ניב

ה צ ב ע ה

בעד התיקון שהציעה ועדת המשנה בסעיף 15 - רוב.
נגד - מיעוט.

התיקון נתקבל.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים.
נ. ניר

כל התיקונים שמסרתי עליהם הוסכמו ע"י ועדת המשנה.
הצעת החוק היא להאריך את התקנות לשלושה חדשים. אני חושב שעלינו
לדון בענין זה. לפי כל מה שחושבים תהיה פגרא של הכנסת אשר תחיל או
בתחילת יולי או באמצע יולי, והמשך מקסימום חדשיים. אם נאריך את
התקנות האלה לשלושה חדשים תקפן יגמר בתקופת האמאפא הפגרא. מלבד
זאת אני רוצה למסור את האינפורמציה אשר נמסרה לנו עמאי משרד המשפטים
כפי שאתם יודעים קיים חוק השיפוט, חש"ח, שאינו מוצלח. משרד המשפטים
מתכוונן להביא לכנסת לפני הפגרא את חוק השיפוט החדש, ועל-ידו תבוטלנה
גם התקנות האלה. ועדת-המשנה אמרה שאין היא יכולה לסמוך על הסיכוי
שזה יבוטל, אך מצד שני איננו רוצים שתקפן של התקנות האלה יגמר
בימי הפגרא. לכן החלטנו להאריך עד סוף שנת 1949. למרות זאת שקבלנו
את הדבר פה אחד, הועדה יכולה לקבל את ההצעה או לדחותה.

מ. בגין

התקנה הזאת קשורה בכל לחוק השיפוט. כפי שהזכרנו
לא נספיק לקבל עד 14 ביוני חוק שיפוט חדשה ובודאי יוצע לנו להאריך א
חוק השיפוט הפגומה, עד שנוכל לקבל חוק חדש. אני סבור שמשרד
המשפטים חייב יהיה לקבוע את תאריך ההארכה של חוק השיפוט, ורק אח"כ,
ועד אותו תאריך עצמו, יש הגיון להאריך את התקנה הזאת. על כל אני
מציע לפי שעה לא לקבוע את תאריך ההארכה אלא לשאול את משרד המשפטים
עד איזה זמן הוא יציע להאריך את חוק השיפוט, ועד אותו זמן להאריך
גם את התקנה הזאת.

ד. בר-ניב

מבירורים קודמים הסתבר כבר שבמידה שיש להאריך תקנה-
לעתי-חירום - אני על כל פנים עומם על בסיס פרינציפיוני - שאפשר
להאריך רק לשלושה חדשים, ובכל פעם לחדש.
ביחס לשני הנימוקים הנוספים שהופיעו כאן: אינני
יודע מהי תופיע תוקת השיפוט. בענין הפגרא, אם תהיה הפגרא, או אם
היא תהיה במועד אחר, אני מתאר לי שערב הפגרא חצטרך הכנסת לקבל
החלטה שכל התקנות שתקפן פג בזמן הפגרא מוארכות עד לזמן מתקבל על
הדעת. ע"י הארכת תקנה זו דוקא, לא נשנה את המצב, שתקנות רבות תקפן
יפוג בזמן הפגרא.
אני מציע שלא נסטה מהנוהג של הארכת תקנות לשלושה
חדשים.

י. בר-יהודה

אינני מסכים להצעת החבר בר-ניב מפני שהיא הרבה יותר
גרועה מכל הצעה אחרת שהיתה כאן. במקום דבר לא-נוח בחוק אחד, הוא מציע
שהיה לא-נוח לגבי כל החוקים. היות ואני מניח שהדבר הפרינציפיוני הוא
לא לכמה זמן מאריכים, אלא שלא להאריך ללא תאריך מוגבל - וכאן הממשלה
תקנה, כי היא הציעה הארכת אס תאריך ולא עד לגמר תקופת חירום. הרי
אני מסכים לדעה שהתאריך המוצע יכול להעמיד אותנו במצב לא-נוח. אך אני
חושב שיש להאריך זאת לזמן קצר מאוד, אם לא לשלושה חדשים - יהיה לארבעה
חדשים.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבידות חנועה - דין חיילים

ד. בר-רב-האי

אני מסכים לנימוקים של בר-יהודה, חוץ מאשר למסקנה אשר אליה הגיע. אינני יודע מהי חהיה הפגרא. אך אני יודע שב-27.9 יהיה ראש השנה. אם בר-יהודה מציע במקום שלושה חדשים - ארבעה חדשים, ז"א שתקפת של התקנות יפקע בחקפת החגים. אני חושב שעלינו להחליץ פעם מן המצב אשר נכנסנו אליו, שאנחנו לא מגיעים לשום דבר כי חמיד יש לנו הארכה.

ז. ורתפטיג

אני מציע להאריך את התקנות האלה עד תום שעת חירום. בין כך ובין כך התוק הזה יפול עם נפילת תוקת השיפוט כי הוא קשור לתוקת השיפוט. לכן אני מציע להאריך זאת עד תום שעת חירום, כדי שלא נצטרך להאריכו שנית.

י. לם

לענין שעורר בר-יהודה. אחם צריכים להשתחרר פעם מההרגשה שהכנסת כפוחה לתאריך של שלושה חדשים. הממשלה כפוחה לתאריך של שלושה חדשים. באותו רגע שאנחנו מאריכים תקנות, הן נהפכות להיות חוק. אני רוצה לחסוך מעבית דיון בחוקים מיותרים, כי אני משוכנע - עד כמה שאני מכיר את תוקת השיפוט - שהוא יקח שבועות, כי הוא חוק קשה. רצוי לעמוד תחת לחץ שעלינו לגמרו עד סוף ששנה.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות תנועה - דין חיילים

הי"ד נ. נ. נ. נ.

ה צ ג ע ה

בעד ההצעה להאריך את תקפן של התקנות
עד שחדל מצב החירום להתקיים - 2.
בעד ההצעה לקבוע תאריך - רוב.
בעד ההצעה להאריך את תקפן עד סוף שנת
1949 - 8.
בעד זמן יותר קצר - מיעוט.

מתליטים: להאריך את תקפן של
התקנות עד סוף שנת
1949.

השאלה הפרינציפיונית שהתעוררה והחלטתו להביאה

להחלטת הועדה היא בסעיף 6.

"6. בית דין לעבירות תנועה מוסמך להטיל על עבירות
תנועה את העונשים שבית דין מחוזי מוסמך על פי החוקה
להטילם על אותן העבירות ונוסף עליהם, או במקומם,
מוסמך בית דין לעבירות תנועה להטיל אחד משני
העונשים הבאים או שניהם:

(א) שלשלת זכות לנהיגת כלי רכב צבאי לצמיחות או
לחקופה שביח הדין יקבע;

(ב) הורדה בדרגה או שלילתה;

ואולם בית דין של דן יחיד לא יוכל להטיל אלא עונש
מאסר עד עשרים ואחד יום או קנס עד עשר לירות ישראליות
או שני העונשים כאחד, ונוסף על עונשים אלה, או במקומם -
עונש שלילת זכות לנהיגת כלי רכב צבאי לחקופה שלא תעלה
על שתי שנים."

סעיף זה דן על העונשים שיכול בית המשפט לעבירות תנועה

להטיל על חייל. בין העונשים האלה ישנו הקנס הכספי. היות ויצאנו מן

ההשקפה שאיננו מקבלים את הדרך שלכל חייל יש רכוש פרטי, אלא שהוא חי

ממשכרתו הקטנה, וקנס כספי יכול להעמיד את החייל במצב שאו שלא יוכל לשלם

או שישלם ולא יהיה לו ממה לחיות - החלטנו להוציא את הקנס הכספי

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנוכה - דין חיילים
נ. ניר

מהסעיף הזה. בישיבת ועדת המשנה השתתף ב"כ מבצע מרצבי, והוא נתן לנו נימוק נגד ביטול הקנס ששכנע אותנו שאנחנו צודקים: הוא אמר שקצינים אי-אפשר להושיב במאסר כי פירושו הורדה מדרגתם, לכן מוכרחים להשתמש בקנס הכספי.

י. בריהודה

שלילת זכות הנהיגה לזמן מה, זה כאן רק עונש אבנטואלי.
האם לא היתה הצעה שזה יהיה בכל מקרה? (חשובה: לא.)

היו"ר נ. ניר

ב"כ משרד המשפטים אמר בישיבת ועדת המשנה שזאת שאלה פרינציפיונית. יכול להיות שהועדה צודקת או לא צודקת, אך דרך אגב בחוק זה אי-אפשר להחליט על השאלה הזאת אשר כך נקבעה בחוק השיפוט, חש"ח.

מ. בן-עמי

כמו בן שיכולים להיות חוקים אשר יש בהם רק עונשי גוף: שלילת חופש או שלילת זכויות מסוימות. אך אין לאמר שדוקא החוק הזה הוא מסוג אותם החוקים שלא צריכה להינתן שום ברירה. בית הדין יקבע אם מסיבת העבירה מצדיקה עונש כספי או לא. עלינו להשאיר את האפשרות הזאת בידי בית-הדין. בדרך כלל מקובל שיש בידי בית-הדין אפשרות שונות. חתיה זאת הכבדה גדולה אם נקבע דוקא בחוק זה הלכה, שמחייבת רק מאסר אאא ואינה מאפשרת ברירה אחרת.

רל.

ועד החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות תנועה - דין חיילים
ס. בן-עמי

דו בר כאן על שלילת זכות הנהגות לצמיחות. השאלה היא
אם הכוונה לכל הקופת שירותו בצבא או לכל ימי חייו. כי שלילת זכות לכל
ימי חייו זה דבר חמור מאוד, אשר יכול לשלול מאדם את מקצועו^(למשל) אם הוא
נהג, ו~~אח~~ ~~פרנסתו~~. בכל אופן הכנסת עונש כספי זה לזכות החייל. אם אין
לו כסף, ודאי שלא יחן. אלא שיש לו זכות אם יש לו כסף או להוריו, והם
מוכנים להוציאו למאסר. לשלול מחייל זכות זאת - זוהי חומרה יתירה.
אני רואה בזה פגיעה בצדק האלמנטארי. אם לחייל אין כסף, או יש לו
ורוצה להיאסר - זה ענינו.

מצד שני אין לאמר שלקצינים יש כסף. אני חושב שישנם
קצינים שיש להם פחות כסף מאשר לחיילים, ולהיפך. משום כך אני חושב
שיש לנו זכות לשלול דוקא את העונש הזה.

גב' ב. אידלסון

בדרך כלל אני חושב שעונש כספי יכול לבוא רק במקרה
שהוא תוצאה של עבירה הגורמת רוחים בלתי רצויים במדינה. כאן מדובר
על דבר חמור מאוד. אם כי ישנם אנשים המענישים את העוברים על חוקי
התנועה - האסונות בדרכים אינם פוסקים. מוכרתה להיות אאמחה החממה - אך
לא כסף. אני בטוחה שבצבא הקצין ישלם את הכסף יותר מהר מאשר החייל.
אם בכלל יש לאדם ממה לשלם - אין זה עונש. יש כאן נקודה מוסרית שצריך
להקפיד עליה - וזה דוקא הורדה בדרגה. עד כמה שהענינתי בדבר - זה לא
נעשה. גם שלילת האפשרות לנהוג, היא קשה לחייל שזאת היא פרנסתו. במל
זאת העבירה באה מתוך מקרה או מתוך קלות-דעת. אי-אפשר להגיד שיש
לגזול מאדם את פרנסתו בגלל זאת.

לעונש כספי אני מחננת. יש להטיל עונש ע"י שלילת זכות
נהגות, מאסר, והורדה בדרגה.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים

ד. בר-נר

שאלה אינפורמט/גיבית: האם בבתי-דין אזרחיים יש אפשרות של של ילת רשיון הנהגות לצמיתות? (חשובה: יש.)

י. לם

לצערי אני מוכרח להגיד שכל הפוליטיקה של משרד המשפטים בענינים אלה היא בניגוד להכרת הציבור. אנחנו ירשנו את המסורת הפסולה של ממשלת המנדט, שבת-המשפט הם מקור פרנסה. על עבירות חמורות נוחנים קנסות - וזאת אינה תרופה. בן-עמי אינו צודק. עלינו ללכת לפי האסכולה המודרנית, והעונשים צריכים להיות צמחאמים לאדם ולא למעשה. כל אחד יכול היום בקלות לשלם את הקנס. אך צדק ב"כ משרד המשפטים באומרו שאי-אפשר להחליט על כל הענינים האלה דרך אגב.

אין זה נכון שאין בשום מקום בעולם חוקה שלא מטילים קנסות בצבא, באוסטריה, בצ'כוסלובקציה, בגרמניה וגם בצרפת אין קנסות בצבא. אם המטרה היא לקבל את הכסף - זה דבר אחר. אך אם הקצין יודע שלא יכול לקרחת לו שום דבר אלא לשלם את הקנס - אין זה עונש בשבילו. אי-אפשר להכניס אי-שויון לצבא.

בענין של ילת הרשיון, אני חושב שיש להשאיר את הדבר בידי בית-המשפט. במקרים חמורים מאוד הוא יכול לשלול את הרשיון.

ז. ורתפטיג

בחוקת השיפוט ישנו סעיף המדבר על עונשים, והעונשים הם הרבה יותר רחבים. מדוע לא לקחת משם?

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים.

ד. בר-רב-האי

אני מציע בסעיף 6(א) להוציא את המלים: "לצמיחות או". אם נכתוב: "שלילת זכות לנהיגת כלי רכב צבאי לחקופה שביח הדין יקבע" - זה מספיק בהחלט.

ביחס לקנסות. אני רוצה לציין שהגישה לבעיה הזאת בויכות כאן השתנתה מיסודה. הנימוק שהביאה הועדה היה שזה עונש יותר מדי חמור בשביל החייל, ובטלו את העונש מתוך רצון להקל על החייל. מתוך הויכות נשמעו נימקקים אחרים, הרבה יותר מתקבלים על הדעת: שביטול הקנסות בא כדי להחמיר. אנחנו יודעים שב-95% אם לא יותר, ימצא מי שישלם את הקנס והחייל לא ישב בבית הסוהר. אני חושב שהאפשרות של החלפת הקנס ^{אינה} אלא מוצדקת רק אם ברצוננו להחמיר. כל שיטת העונשין ~~אפוא~~ הפליליים שלנו נופסת לבית המשפט את הברירה: או מאסר או עונש כספי, או שניהם גם יחד. אני מוכן לקבל כל החמרה. אפשר למחוק את הקנס בחור ברירה לכל מקרה ומקרה, וזה צריך להיות עונש לחוד, ולבית המשפט תהיה רשות להטיל מאסר בלי שחיה הברירה של קנס. אך יכולה להיות עבירה קלה שמספיק יהיה העונש הכספי, ~~אך~~ בלי רשות להחליף את העונשים.

י. הררי

שמענו שני נימוקים נגד העונש הכספי: נימוק ראשון - שלא לכל החיילים יש כסף. אם אנחנו מקבלים את הנימוק הזה, צריך לבטל את העונש הכספי בכלל - כי לא לכל היהודים בארץ יש כסף. כל זמן שלא בדקנו את הבעיה הזאת בכללה - איני רוצה להפלות את החייל לרעה.

הסעיף אומר שביח-דין לעבירות חנועה מוסמך להטיל על עבירות חנועה את העונשים שבית דין מחוזי מוסמך על פי החוקה להטילם על

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים
י. הברי.

אותן העבירות. עבירות חנועה זה לא רק כאשר ישנם הרוגים ופצועים, אלא גם כשמספר מטושטש, שהאור אינו מספיק חזק, שהמכונית עמדה במקום לא נכון. האם במקרים כאלה נזיפה זה עונש יותר יעיל מאשר קנס? רבותי, אדם שהיה בבית-סוהר אינו יכול למחוק את הדבר מחייו. אם הוא צריך להבחר לאיזה מקום שהוא, עליו לחתום שלא היה בבית-סוהר, ושלא נידון לעבירה פלילית. האם אתם רוצים שעל כל עבירה שהיא בחנועה, הקלה ביותר, ישבו בבית סוהר?

בענין הקצינים: איני מבין מה השנאה לקצינות בצבא ההגנה לישראל. הקצינים האלה לא גנבו את החואר שלהם. הטון ששמעתי כאן שוא שחיילים הולכים לבית-הסוהר, הקצינים משלמים קנסות. אני מפרש זאת כשנאה לקצינים, כי עומדים על ההפליה בין החיילים והקצינים. אם הציון הולך לבית-סוהר הוא מפסיד את כל דרגתו. כך כחוב בחוקת השיפוט. כל זמן שלא מחקנים את החוקה - אי-אפשר לתקן זאת כאן. אם יבטלו את הקנס, כדי לא לתת מאסר יצטרכו לפטור את כולם בנזיפה ולא יותר.

ישנה עוד סיבה: ישנם מקרים רבים שבשביל חיילים וקצינים ההליכה לבית-הסוהר הוא הפתרון הטוב ביותר. חוץ מאלה שמלאו את תפקידם מתוך צוון, הרי אם בתקופת המלחמה היה המזל ללכת למאסר בשעה שהיה קרב, ~~הרי~~ אותו חייל שחרר את עצמו או לי ממות, בשעה שחבריו הלכו לקרב. השופטים צריכים להיות די חכמים ונבונים שאם חייל מרוחח שלוש לירות, יש להענישו בעונש כזה שיוכל לשלם מזה שלושים גרוש או עשרים גרוש. צריך לדעת איך להטיל את העונש הזה, לכן צריך לבחור ~~בש~~ כשופטים אנשים היודעים איך לעשות זאת.

ע"י הוצאת העונש הכספי נגרום לשני דברים: או שרוב

העבריינים לא יענשו כלל, או שאותם האנשים אשר ירצו להענישם - ילכו

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דיני חיילים
17

מב רינקלפלד

מבלי להביע דעה לגופו של ענין, אני רוצה לנסות

לשכנע את הוועה, שלא עכשיו, אגב הדיון בחוק הזה, השעה הכשרה לעשיית הרפורמה הזאת. אני מבקש שיראו את הדברים בפרספקטיבה הנכונה. יש לנו קודקס של עבירות חנועה בחוק האזרחי הכללי, ושם נאמר בעד אפ מה מביאים לדין ואיזה עונשים מטילים. חייל שעבר עבירת חנועה, אפשר לפי מצב החוק היום, להביאו לבית משפט השלום, ושופט בית-משפט השלום יכול, לפי החוק, לחת לו מאסר או קנס, כאשר ימצא לנכון. אם נשנה כאן משהו, זה לא ישנה במאומה את הסמכות של שופט השלום לחת קנס או מאסר או שלילת רשיון, כפי שמרשה החוק הכללי של החנועה, והחוק הכללי של החנועה אינו עומד עכשיו לדין.

בחוקת השיפוט, תש"ח, אשר גם היא אינה עומדת עכשיו

לדין, ישנו סעיף האומר שחייל שעבר עבירה במסגרת הצבא, לפי החוק הכללי אפשר להביאו לדין גם בפני בית-דין צבאי ובית הדין הצבאי יכול להטיל עליו את אותו העונש שבית-משפט השלום יכול להטיל עליו. גם אם משנים את הסעיף הזה אין אתם משנים במאומה את סמכות בית-המשפט הצבאי לפי חוקת השיפוט. חייל שיעבור עבירת חנועה, אפשר יהיה גם להבא להביאו לבית-דין צבאי ולהטיל עליו את אותו העונש.

מה קרה כאן: הצבא נתקל בבעית התאונות בדרכים והגיע

לכלל מסקנה שהפרוצדורה הרגילה של חוקת השיפוט יותר מדי כבדה כדי לטפל בהמוני עברייני-החנועה, ובא ליד החלטה להתקין חקנות, שמבלי לשנות במאומה את החוק המטראאלי ש עבירות החנועה, ז"א את השאלה מה היא עבירת חנועה ואיזה עונשים מטילים על עבירות חנועה, נקבעה רק פרוצדורה יותר קלה ויותר פשוטה. הצבא החליט, מבלי לשנות את העבירות שבגללן נותנים עונשים, ואת העונשים, להקים בת-דין חדשים אשר תהליך המשפט בהם

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות תנועה - דין חיילים
מר וינקלפלד

יהיה יותר מהיר. הדבר הזה נסקבל ופעל פעולה טובה מאוד בצבא.
בסעיף 6 נאמר: "בית דין לעבירות תנועה מוסמך להטיל
על עבירות תנועה את הענשים שבית דין מחוזי מוסמך על פי החוקה להטילם
על אחת העבירות" - כאן החשובה לשאלתו של מר ורהפטיג. ע"י הפיסקא
הזאת אנתנו נתנו לביה"דין לעבירות תנועה את הסמכות להטיל את כל
אותם העונשים אשר לפי החוק בכלל אפשר להטיל, ונוסף להם הוספנו
שני דברים שיש בהם החמרה: שלילת רשיון נהיגה צבאי והורדה בדרגה
או שלילתה. לחיילים מרשים לנהוג כלי רכב צבאי אפילו אם אין להם רשיון
אזרחי, רק על יסוד בחינה שעשו בצבא. אלה שהתקינו את החקנוח האלה
חשבו שהחמרה הזאת דרושה.

לשאלת ההורדה בדרגה. אם מביאים חייל לדיון על עבירות
תנועה אצאאאאא לפי החוק האזרחי, הרי אין שם כלום על הורדה בדרגה.
היחה כוונה להחמיר, שנוסף לכל העונשים, אם השופטים ימצאו לנכון,
אפשר גם להוריד בדרגה.

קיימת הבעיה הכללית: אם צריך להיות עונש כספי על
החיילים או לא צריך להיות. הבעיה הזאת צריכה להיות נידונה אגב
דיון בחוק הצבאי אאאאא הכללי. החוק הצבאי הכללי, כפי ששמענו, יובא
לכנסת בקרוב, ויש לשער שהוא יובא לכאן, ואז יהיה מקום לדיון יסודי
בכל אותה הבעיה, אם צריך להטיל קנסות על חיילים או לא. אך אין
לפחור את הבעיה היסודית הזאת אגב דיון בחוק עזר פרוצודוראלי שהוא
צמוד להוקת השיפוט. שאלת הקנסות קשורה לבעיה אחרת בצבא והיא שאלת
עונש-מאסר על קצינים. אם מוציאים מכלל אפשרות הטלת קנס, הרי הברירה
היא בעבירות תנועה אזרחית - מאסר. בחוקת השיפוט ישנה הוראה שאומרת
שעונש מאסר על בעל-דרגה, גורר באופן אוטומטי הורדה מדרגתו. יכולה
להיות דעה שזה רע. אם הרוב יגיע למסקנה שזה רע - יש לשנות זאת, ואז

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים
מר וינקלפלד

יש לשנות זאת בחוק השיפוט, ולא בתקנות לעבירות חנועה, אשר צמודות לחוק השיפוט. יבוא לכנס חוק הצבאי, ותעמוד השאלה אם קצין יכול ללכת לבית-סוהר אף ולהמשיך לשאת את סימני הדרגה או שבבית-סוהר יושבים רק טוראים. אך השאלה היא כל כך יסודית ונוגעת ליסוד המשמע בצבא, שלא כאן, אגב דיון בחוק עזר לחוק השיפוט, נפתור את השאלה הזאת.

לכן אני מציע שהועדה חרשום לפנייה שקיימות שתי פעיות יסודיות אלה: שאלת הקנסות בצבא והשאלה אם מאסר קצין גורר באופן אוטומטי הורדה בדרגה. תדונו בבעיות אלה כאשר תדונו בקודקס הצבאי. אני מבקש שלא תנסו לפתור את הבעיות האלה אשר עומדות ברומו של העולם הצבאי שלנו, אגב דיון בתקנות-שעת-חירום - עבירות חנועה.

י. בר-יהודה

אני חושב שגם בחוק האזרחי, בכל מה שקשור עם ענין החנועה, יש מאוד להחמיר, כי בחוק האזרחי זה עכשיו ענין של קנס, ובזה נגמר. (נ. ניר: במועצת המדינה הזמנית קבלנו חוק מיוחד להחמרת העונשים). אני מציע שנקבל החלטה לבקש ממשרד המשפטים להביא לנו הצעה בנוגע להחמרת העונשים בקשר עם עבירות החנועה. איני מתכוון לענין האור והמספר המטושטש אלא לתנועה בלתי זהירה אשר מביאה לתאונות. אני חושב שיש לחקן גם את החוק האזרחי וגם את החוק הזה, ושנן עבירות אשר מוכרחות לגרור אחריהן שלילת זכות הנהיגה, לא לצמיחות, אבל אפילו ליום, ודבר זה צריך להיות רשום ברשיון. לגבי נהגים זה הדבר האפקטיבי היתדדי, לא מאסר ולא עונש כספי. אמרו כען: אי-אפשר לגזול פרנסה בקלות. לגזול חיים בקלות - מותר? אם לא נחמיר בענין זה אנחנו עוזרים

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבידת תנועה - דין חיילים
י. בריהודה

לגזול חיים. אני אומר זאת לאחר שיחות עם חברי הנהגים במשק שלי.
בסעיף (א) אולי טוב היה להפוך את הסדר ולכתוב:
"לתקופה שבית-הדין יקבע או לצמיחות." אני מתנגד^{גם} לשלילת הרשיון הצבאי
לצמיחות מפני שעל יסוד^{רשיון} צבאי מקבלים אח"כ רשיון אזרחי.
אף צריך להשאיר את האפשרות הזאת, אך להשתמש בה רק במקרים מיוחדים.
ולדברי הררי: אינני שואב קצינים. אך אני רוצה לאמר
מה ההבדל בין אזרח ובין איש-צבא אשר לעונשים הכספיים. אנשי הצבא
הוצאו ע"י גיוסם מאפשרות של מקורות תרומה הרגילים שלהם. לאחר
שהוציאו אותם ע"י צו הגיוס מאפשרות הפרנסה, העמידו את החייל והקצין
באפשרויות הכנסה שונות, ומה שאפשרי לקצין הוא בלתי אפשרי לחייל.
כשמדובר כאן על שיון, הכוונה לזה שאין לחייל אפשרות אחרת מלבד
משכורתו, ומשכורתו היא כזאת שכאשר קובעים קנס, קובעים בזה שהחייל
מוכרח ללכת למאסר, והקצין יכול לשלם. אני חושב שיש לבטל את הפרוצדורה
של "או קנס או מאסר", ושמשאירים את הברירה בידי הנאשם.
הובא כאן נימוק נגד מאסר קצינים: המאסר גורר ביטול
הדרגה. דבר זה מעמיד אותי במצב שאינני יודע מה להציע ואני רק שואל:
האם אין אנחנו יכולים לאמר כאן שבניגוד למה שכתוב בחוק^{בנוגע} לפרוצדורה
הכללית, מאסר בענינים אלה אינו גורר הורדה בדרגה. אם אפשרי הדבר -
אני מציע זאת.

מ. בגין

כל השאלה התעוררה לא בגלל חילוקי דעות תיאורטיים על
צדקתו או אי-צדקתו של קנס כספי; השאלה התעוררה בגלל הפרקטיקה הקשורה
בסעיף מסוים בחוקת השיפוט אשר על-פיו עונש מאסר גורר ביטול דרגה. כתוצאה
מסעיף זה ובקשר עם העובדה שעבירות תנועה תכופות מאוד גם מצד קצינים

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים
מ. בגין

וגם מצד טוראים, ישנה הפליה ברורה מאוד. קצינים אינם הולכים ואינם יכולים ללכת למאסר בגלל עבירות קלות. בגלל העובדה הזאת התעוררה השאלה, והשאלה היא חמורה. התקנה הזאת תהיה קיימת עוד חודשים רבים, והפרקטיקה הזאת חמשך בגלל הסעיף שהוא בחוק השיפוט. חייל שעובר עבירות חנועה הולך לביה"סוהר, קצין - משלם קנס. דבר זה בלתי נעים אולי גם לקצינים. המוצא כרוך בהצעת בריהודה, והוא פשוט מאוד. כאשר נקבע את העונשים והעבירות אנחנו יכולים להוסיף סעיף-קטן ולאמר שהתקנה הזאת אינה חלה במקרים של עבירות חנועה. ע"י כך אנחנו מבטלים את הפרקטיקה הבלתי נסבלת של הליכה אוטומטית של טוראים למאסר וחשלום-קנס אוטומטי של קצינים.

סעיף 6 מדבר על כך שביח"דין לעבירות חנועה רשא י להטיל כל עונש שבי"ד מחוזי רשאי להטיל, ובי"ד מחוזי רשאי להטיל קנסות. אם אנחנו רוצים לשנות זאת, נצטרך למחוק את הסעיף היסודי המדבר על הסמכות של בי"ד לעבירות חנועה - וזה באמת בלתי אפשרי. אלא שאני סובר שהמושג "קנס כספי" הוא מושג טפל. המושג היחיד שלש לו ערך בצבא הוא ביטול החשלום - "סטופ פיי". אם השופט יטיל על חייל עונש כספי של 10 לירות החייל יצטרך לחפש לו כל מיני מקורות כדי לשלם את הקנס. ביטול החשלום הוא הדבר המתאים בשביל חיילים. על כן אני מציע להכניס תיקון, ולכתוב במקום "קנס" - "ביטול חשלום".

ח. בן-אשר

אני מציע להפריד בין עונש מאסר וקנס כספי, לא להכניס את שניהם כברירה שבידי החייל. אפשר כמובן לצרף שלושה עונשים יחד; הורדה דרגה, שלילת זכות נהגות וגם מאסר, אך אין לצרף מאסר עם

רל.

ועד החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות תנועה - דין חיילים
ח. בן-אשר

עונש כספי, אין חמורה למאסר או לעונש הכספי.

אני מקבל את נוסח החיקון של בגין, ואז החיילים, כיון

שמשכורחם יוחר קטנה, ישלמו במשך זמן יותר ארוך מאשר הקצינים.

אני חושב שאין לאסור קצינים. הפטישיזם של ההיררכיה

הצבאית הוא: ברגע שקצין יושב במאסר הוא איננו קצין. אין להניח

שבגלל עבירות תנועה אפשר להושוו קצין בבית-סוהר, בצורה אחרת מאשר

נהוג בדרך כלל.

י. קוסי

האם אפשר לקבוע בחוק הפרוצדורה, שיש הבדל לגבי קצין

בין מקרה אחד ובין מקרה שני?

ז. ורהפטיג

בעקבות שאלתי קבלתי חשובה מחבר הררי, והחשובה לא

מניחה את הדעה. לכן אני מציע/ שתקרא את הסעיף אשר בא אח"כ :

"ואולם בית דין של דן יחיד לא יוכל להטיל אלא עונש מאסר עד עשרים

ואחד יום או קנס עד עשר לירות ישראליות או שני הענשים כאחד". ז"א שדן

יחיד אינו יכול להטיל את העונשים שאפא שבית דין מחוזי מוסמך להטיל,

אלא רק את שני העונשים הנ"ל. אני מציע למחוק את המלה "אלא" ולכתוב:

"ואולם בית דין של דן יחיד לא יוכל להטיל עונש העולה על עונש מאסר עד

עשרים ואחד יום או קנס עד עשר לירות ישראליות או שני הענשים כאחד".

כדי להכניס כאן גם את החומרות וגם את הרב-גווניות

אשר ישנה בחוק שקבלנו בנוגע לחאונות דרכים, אני מציע להכניס פה משפט

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים
ז. ורהפטיג

אשר אומר שבי"ד צבאי יכול להטיל את העונשין שבי"ד מוסמך יכול להטיל.

שר המשפטים פ. רוזנבליט

אשר לשתי ההצעות של ורהפטיג: אני חושב שיש לקבל את הצעתו הראשונה, כי נכון שהמלה "אלא" אינה מתאימה כאן, והכוונה הייתה מתאימה להצעת ורהפטיג. אשר להצעתו השנייה - אני חושב שהיא מיותרת, מפני שלפי חוקת השיפוט, תש"ח, בי"ד מחוזי יכול להטיל את העונשין אצל בי"ד אזרחי יכול להטיל, לפי הפקודה החדשה של מועצת המדינה.

לויכוח הכללי אשר החנהל כאן: לפי מה שידוע לי

הצבא בשום אופן לא יקבל ולא ימכים שקצין אשר ישב במאמר אפילו יום אחד, דרגתו לא חבוטל, כי זה בניגוד לכל המושגים של הצבא. אני מבקש לא לפגוע בכך ולא להציע הצעה כזאת. (מה שנוגע לשאלת קסוי - דבר זה ישנו בפקודה ~~הצעת מועצת המדינה~~). אני מציע לא להציע את ההצעה שאפשר יהיה לשלוח קצין לבי"ד ובכל זאת לא לבטל את דרגתו, כי זה לא יתכן. לכל צבא יש מושגים שלו, וזה דבר שלא נשמע.

בשאלת העונש הכספי - אין לי מה להוסיף על מה שנאמר ע"י החבר וינקלפלד. אני מבקש לא להכניס תיקון כזה אגב הדיון בתקנות שעת-חירום. זאת היא שאלה כללית חמורה, גם לגבי החוק האזרחי הכללי וגם לגבי החוק הצבאי המיוחד. אנחנו נגיע לדיון הזה בעוד זמן קצר. אני חושב שבשבוע הבא אנחנו נגיש את חוק השיפוט הצבאי החדש, ואז תהיה אפשרות לדון.

ה"סטופ פיי", הוא במילא בקטלוג של העונשין אשר

בית-המשפט המחוזי יכלל להטיל.

אני מוכן למסור למטה את הלך-הרוח של הוועדה על שאלת

ר.ל.

ד. בר-ניר

בקשר עם מסירת הלך הרוח של הועדה להחיעצות של המטה: אני יודע שבקורפוס של קצינים ישנו במקום המאסר מושג של מעצרי-בית, אשר מקובל בכל הצבאות. היות וחברים טוענים שאיסור המאסר של קצינים גורם לזה שקצינים משלמים רק קנס, אני מציע שאת הברירה של מעצרי-בית ימסרו גם כן להחיעצות של המטה.

י. לם

הערתו
אני חושב שאי-אפשר לקבל את הצעתה הראשונה של ורהפטיג, כי ע"י כך אנחנו נמסור לדון יחיד את הסמכות להוריד בדרגה, לשלול רשיון וכו', ואין אנו חוצים בכך.

מר וינקלפלד

רציתי להעיר את תשומת לב הועדה לשאלה שעורר ד"ר לם בקשר למחיקת המלה "אלא". הכוונה היתה לצמצם את הסמכות של דן יחיד להטיל עונש רק עד 21 יום מאסר או 10 לירות קנס ושליחת רשיון לתקופה עד שנתיים. אם נקבל את התיקון של ד"ר ורהפטיג אנחנו מעניקים לדון יחיד את הסמכות לתת את כל רשימת העונשים הארוכה, והכוונה היתה ^לאת שהעונשים האלה יכול לתת רק בי"ד של שלושה. לשאלה של מאסר קצינים: יש להבחין בין מעצר לפני המשפט ובין מאסר כחוצאה מפסק-דין. כמובן שקצין אשר נעצר לרגל עבירה חמורה יושב במעצר ואינו מפסיד את דרגתו מפני שהוא עוד לא נידון. השאלה העומדת כאן היא לגבי פסק-דין. יש צבאות אשר בהם יתכן שקצין יושב במאסר עפ"י פסק-דין, וימשיך להיות קצין, וישנם צבאות אשר בהם לא יתכן דבר כזה. השיטה הנהוגה בצבא שלנו היא שדבר

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות תנועה - דיני חייילים
מר וינקלפלד

כזה לא יתכן. אפשר לאמר שאין זה טוב, אך זאת שאלה שצריך לברר
אותה עם אנשי הצבא. ושך אני אומר: אי-אפשר לעשות את השינוי היסודי
הזה אגב דיון בחוק הזה. אם הועדה לא תרצה לקבל את העמדה הזאת ותרצה
לשנות את הדבר - אני מבקש לא לעשות זאת לפני שנשמע את דעת המטה.

ז. ורהפטיג

אני מציע תיקון לחיקוני: בדרגת העונשים ישנם
עונשים יותר קלים ממאסר של 21 יום או קנס של עשר לירות, למשל נזפה,
וישנם גם עונשים יותר קשים. אנחנו רוצים שהתן היחיד לא יוכל להטיל
את העונשים היותר קשים, אך הוא יכול להטיל את היותר קלים. לכן
אני מציע: "ואולם בית דין של דן יחיד לא יוכל להטיל עונש יותר חמור
ממאסר עד עשרים ואחד יום או קנס עד עשר לירות ישראליות או שני הענשים
כאחד--"

הגנ"ר ג. ניר

אני רוצה לשאול את התברים אם הם מסכימים לקבל
את הצעת הפשרה שאנחנו נבוא בפני הכנסת ברעה אחת שאנחנו באופן
פרינציפיוני נגד קנסות בצבא; לא רצינו להחליט בענין זה ואנחנו
מקשים שהמוסדות הנוגעים בדבר יקחו זאת לחשומת לבם.

ד. בר-ניר

הצעת פשרה אחרת: לי נדמה שהצעת הפשרה של מר בגין
יכולה להתקבל; היא איננה באה לשלול עונש כספי אלא מלבישה אותו
לבוש אחר - שאפשר לא לשלם חלק או כל המשכורת המגיעה לטוראי או

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט

1.6.49

עבירות חנועה - דין חיילים

ד. בר-ניר

לקצינן. יש בהצעה זאת גם עונש כפפי וגם פרוגרסיביות.

היו"ר נ. ניר

הצבעה

מחליטים: להודיע בכנסת שהובעה דעה שלא רצוי שיהיו קנסות בצבא, ושזה יכול להיות רק בצורה של "סטופ פיי".

תיקונו של ורהפטיג למחוק את המלה "אלא" ולכתוב בגמר סעיף 6: "ואולם בית דין של דן יחיד לא יוכל להטיל עונש יותר המחר ממאסר עד עשרים ואחד יום או קנס עד עשר ליחידת ישראליות או שני הענשים כאחד --" -

מתקבל.

בעד הצעה בר-רב-האי למחוק את המלים "לצמיתות או" בסעיף 6 (א) - 8 נגד - 5

התיקון נתקבל.

(הסתייגות לי. בר-יהודה)

היתה שצעה של בר-רב-האי שקנס או מאסר לא ינתן בצורת ברירה, אלא שקנס יהיה צורת עונש אחת ומאסר צורת עונש אחר, או שניהם יחד.

מחליטים: לצרף את הצעתו להודעת היו"ר בכנסת.

בעד הצעה בגין לכתוב שההוראה האומרת שעונש מאסר גורר באופן אוטומטי ביטול דרגה, אינה חלה על הפקודה הזאת - 8 נגד - מיעוט.

ההצעה נתקבלה.

(הסתייגות להררי)

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49
עבירות חנועה - דין חיילים

י. הררי

לסעיף 3: כל חוקת השיפוט בנויה על זה שמבין
שלושה שופטים אחד צריך להיות בדרגה של הנאשם. פה קבעו שלשופט
יכול להתמנות רק קצין מדרגת רב-סרן. אח"כ כתוב שבי"הד מורכב
משלושה שופטים ושני דיינים. צריך לבדוק אם השופט לא יכול להיות
בדרגה יותר נמוכה מרב-סרן.
הצעתי היא לא להגביל את הדרגה דוקא לרב-סרן.
ראש המטה יכול למנות חייל בכל דרגה. כמו"כ לא כתוב כאן שאחד
מן השופטים צריך להיות בדרגת הנאשם.

היו"ר נ. ניר

בועדת המשנה עמדנו על השאלה הזאת, והחלטנו לוותר
על התיקון הזה.

י. לם

אני מקבל את הערה הררי שצריך להוסיף שאחד הדיינים
צריך להיות בדרגת הנאשם.
שוכנענו כי שופט צריך להיות בדרגת רב-סרן, כי
למדנו שער כמה שהקצין יותר גבוה - זכויות הנאשם שמורות יותר.

היו"ר נ. ניר

הצבעה

התיקון של הררי, שלפחות אחד מהדיינים
יהיה בדרגת הנאשם -
מ. ת. ק. בל.

התיקון של הררי שכשופט חנועה יכול
להתמנות גם אדם בדרגה נמוכה מרב-סרן -
מ. ת. ק. בל.

רל.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
1.6.49

חוק הגנת החייל (דירה)

חיו"ר ג. ניר

לפי מה שהחלטנו בעת שדנו בסדר עבודת הועדה, יכול להיות דיון כללי על הצעת חוק שמעבירים לוועדה, ואפשר להעבירה מיד לוועדת משנה, בלי לקיים דיון כללי.

הועדה מחליטה להעביר את הצעת חוק הגנת החייל (דירה) לוועדת משנה, מבלי לקיים חגיגה דיון כללי בוועדה.

לחברי ועדת משנה לחוק הגנת החייל (דירה) נבחרו ה"ה: י. בדר, ד. בר-רב-האי, י. לם ז. ורהפטיג, י. קליבנוב, וח. רובין - בהשחפות יו"ר הועדה.

אני מודה לשר המשפטים על השתתפותו בישיבה

ומבקש ממנו להשתתף בישיבותינו בקביעות.

הישיבה ננעלה בשעה 11.15.